

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ KEYNES

ΥΠΟ

Δ. Ι. ΔΕΛΙΒΑΝΗ

Ἡ ἱκανοποιητικὴ ἐπίλυσις τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν νομισματικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησεν ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος, δὲν ἐπετεύχθη. Εἰς τὴν ἀποτυχίαν αὐτὴν συνετέλεσαν ἡ ἄγνοια τῶν δεδομένων συνεπείᾳ ἀνεπαρκοῦς μελέτης, αἱ πολιτικαὶ ἀντιδράσεις καὶ ἡ ἔλλειψις κάποιας φαντασίας εἰς τὴν πρόβλεψιν τῶν δυσχερειῶν, ἃς θὰ εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ μεταπολεμικὴ οἰκονομία. Οὕτως ἐξηγεῖται διατὶ πολὺ πρὸ τοῦ πέρατος τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ἤρχισε καὶ εἰς τὰ δύο στρατόπεδα προπαρασκευαστικὴ ἐργασία καταλήξασα εἰς τὴν ὑποβολὴν συγκεκριμένων προτάσεων, τῶν ὁποίων βεβαίως ἡ ἐφαρμογὴ θὰ ἤρχιζεν ἀργότερον, καὶ μόνον ἐφ' ὅσον θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ συντριβὴ τοῦ ἀντιπάλου.

Μεταξὺ τῶν προβλημάτων, ἅτινα ἀπησχόλησαν τοὺς εἰδικοὺς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν συγκαταλέγεται καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἐνὸς συστήματος διεθνῶν διακανονισμῶν διευκολύνοντος τὰς διεθνεῖς οἰκονομικὰς σχέσεις καὶ ἀπηλλαγμένου τῶν ἀτελειῶν τῆς περιόδου 1931-39. Δύο κυρίως σχέδια συνεζητήθησαν σχετικῶς εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη καὶ ὁ συγκερασμὸς τῶν ἐγένετο ἀποδεκτὸς ἀπὸ τὴν συνέλευσιν τοῦ Bretton Woods. Πρόκειται περὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ καὶ περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ σχεδίου μὲ τὰ ὁποῖα ἠσχολήθημεν ἄλλοτε διὰ μακρῶν. Συντάκτης τοῦ ἀγγλικοῦ σχεδίου ὑπῆρξεν ὁ προσφάτως ἀποθανὼν οἰκονομολόγος Λόρδος Keynes. Θὰ ἀναλύσωμεν ἐδῶ τὸν μηχανισμόν τοῦ θὰ τὸν ὑποβάλωμεν εἰς κριτικὴν καὶ θὰ ἐξετάσωμεν ποῖα θὰ ἦτο ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν σχέσεων καὶ ἐπὶ τῆς ἀπὸ αὐτὰς ἐξαρτωμένης ἀνορθώσεως τῶν ἐρειπίων.

A

Κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων περίοδον τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἔφθινεν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τριῶν κυρίως συντελεστῶν, ἧτοι :

α) τῆς μικροτέρας ζητήσεως ὠρισμένων ἀγγλικῶν ἀγαθῶν δυναμένων νὰ ἐξευρεθοῦν ἄλλοῦ ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους ὄρους ἐν συνδυσμῷ πρὸς τὴν πτώσιν τῶν τιμῶν,

β) τοῦ ὕψους τῶν τελωνειακῶν δασμῶν, καὶ

γ) ἀπὸ τοῦ 1931, τῆς ἀδυναμίας διακανονισμοῦ τῆς ἀξίας τῶν ἀγγλικῶν ἀγαθῶν συνεπεία τῆς ὁλονὲν μεγαλειτέρας ἐφαρμογῆς τῶν διμερῶν συμψηφισμῶν καὶ τῶν αὐθαιρέτων νομισματικῶν ὑποτιμήσεων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τὰς δυσχερείας αὐτὰς ἡ εὐθύνη ἦτο τοῦλάχιστον ἐν μέρει ἀγγλικὴ εἴτε συνεπεία ἐνεργειῶν εἴτε συνεπεία παραλείψεων. Πάντως εἶναι εὐνόητον ὅτι ἐν ἀγγλικὸν σχέδιον διὰ τὴν μεταπολεμικὴν διεθνή οἰκονομίαν θὰ ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν καὶ μάλιστα τῆς τελευταίας. Πράγματι κατὰ τὴν περίοδον 1931-39 ἡ μεγαλειτέρα δυσκολία δὲν εὕρισκετο εἰς τοὺς δασμοὺς ἀλλ' εἰς τὰς δυνατότητας πληρωμῆς καὶ ἐξευρέσεως ἀδειῶν εἰσαγωγῆς. Ἐπὶ πλέον φυσικὸν ἦτο ὅτι τὸ σχέδιον αὐτὸ θὰ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῆς διεθνοῦς ἀνορθώσεως διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐμποδίων ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ διακανονισμοῦ. Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Keynes συνέτασσε τὸ σχέδιον τοῦ εἶχε βεβαίως ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τὰ διάφορα κράτη, ἅτινα εἶχεν ὑποδουλώσει ὁ "Ἄξων δὲν θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ διακανονίζουσαν τὴν ἀξίαν τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὅποια θὰ ἐχρειάζοντο διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν κατοίκων των καὶ διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἐρειπίων των καὶ ὅτι συνεπῶς θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ λάβουν δωρεὰν εἴτε μέσῳ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ στρατοῦ εἴτε μέσῳ τῆς σχεδιαζομένης τότε *Uprta.* Ἀπέβλεπεν ὁ Keynes νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὰ μὲν μετὰ τὸ πρῶτον στάδιον ἀνορθώσεως καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἠνωμένα ἔθνη τὴν δυνατότητα ἐξευρέσεως μέσῳ πληρωμῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν χωρὶς νὰ τὰ ὑποχρεώσῃ νὰ δεσμευθοῦν διὰ τῆς συνάψεως δανείων συνδεδεμένων πάντοτε μὲ ὄρους περιορίζοντας τὴν ἐλευθερίαν κινήσεων τῶν δανειζομένων. Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς προέβλεψε τὴν δημιουργίαν μιᾶς Διεθνοῦς Νομισματικῆς Ἐνώσεως εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συμμετεῖχον ὅλα τὰ ἠνωμένα ἔθνη καὶ εἰς τὴν ὁποίαν μεταγενεστέρως θὰ ἐγένοντο δεκτὰ τὰ παραμείναντα οὐδέτερα κράτη καὶ τὰ τέως ἐμπόλεμα.

Ὡς γνωστὸν οἱ πόλεμοι, ἰδίᾳ ὅταν εἶναι μακρᾶς διαρκείας, ἐνισχύουν τὰς τάσεις αὐταρκειᾶς καὶ τὴν ἀντίθεσιν πρὸς οἰανδήποτε ἐξωθεν ἐπέμβασιν. Πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐκεῖθεν ἀντιδράσεων ὁ Keynes καθώρισεν ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ προτεινομένη Διεθνῆς Νομισματικὴ Ἐνωσις οὐδόλως θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ ἐπεμβαίνει εἰς τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῶν μελῶν τῆς, ἐκτὸς ἂν αὐτὰ ἐπεθύμουν τὴν χρῆσι-

μπούνησιν τῶν ὑπηρεσιῶν της, ὁπότε ἡδύνατο νὰ ἐξαρτήσῃ τὴν παροχὴν τῶν ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ περι οὗ ἐκάστοτε ἐπρόκειτο κράτους συμμορφώσεως πρὸς ὠρισμένας ὑποδείξεις της.

Ἐπίσης ἐτόνισεν ὅτι ἡ Διεθνῆς Νομισματικὴ Ἐνωσις δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ζητᾷ θυσίας ἀπὸ μερικὰ μέλη της χάριν τοῦ συνόλου, χωρὶς τοῦτο νὰ ἀποβαίῃ καὶ ἐπ' ὠφελεία τῶν ἰδίων καὶ ὅτι ἡ ἀνατροπὴ τοῦ διεθνοῦς ἰσοζυγίου δὲν δύναται νὰ ἀποδίδεται μόνον εἰς λάθη καὶ παραλείψεις τῶν ὀφειλετῶν ἀλλὰ καὶ εἰς τοιαῦτα τῶν πιστωτῶν.

Ἡ Διεθνῆς Νομισματικὴ Ἐνωσις τοῦ σχεδίου Keynes θὰ παρῆεν εἰς τὰ μέλη της πιστώσεις, τὰς ὁποίας ὁμως θὰ ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιοῦν ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πληρωμῶν εἰς ἄλλα μέλη της διὰ μεταφορᾶς παρὰ τῇ Διεθνῇ Νομισματικῇ Ἐνώσει. Αὕτη θὰ ἐνήργει ὡς μία τράπεζα, ἣτις δύναται νὰ χορηγῇ ἀπεριορίστως πιστώσεις, ὅταν αὐταὶ δὲν πρόκειται νὰ ἀναληφθοῦν τοῖς μετρητοῖς οὔτε νὰ μεταφερθοῦν εἰς ἄλλας τραπέζας. Ὡς γνωστὸν αὐτὸ δὲν συμβαίνει, διότι τὸ ποσοστὸν τῶν πιστώσεων τὸ διατιθέμενον διὰ τὰ ἡμερομίσθια ἀναλαμβάνεται. Ἡ προταθεῖσα Διεθνῆς Νομισματικὴ Ἐνωσις δὲν θὰ ἐχορήγῃ ἀπεριορίστως πιστώσεις, ἀλλ' ἐν τῷ μέτρῳ τῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ δοσοληψιῶν τῶν μελῶν της κατὰ τὰ ἔτη 1936—38. Τοιουτρόπως τὰ μέλη της θὰ ἡδύνατο νὰ διακανονίζουσαν τὰς πρὸς ἄλληλα ὀφειλάς των δι' ἀπλῆς μεταβιβάσεως εἰς τὰ βιβλία αὐτῆς, ἀποφευγομένων τῶν διμερῶν συμψηφισμῶν, τῆς δεσμεύσεως καὶ τῶν ἐκ τούτων προστριβῶν.

Ἐσημειώθη ἀνωτέρω ὅτι ἡ χορήγησις πιστώσεων ἐκ μέρους τῆς προταθείσης Διεθνοῦς Νομισματικῆς Ἐνώσεως θὰ ἐγένετο ὑπὸ ὠρισμένους περιορισμούς, οἱ ὅποιοι εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἀπαραίτητοι, διότι δὲν ἀποκλείεται κράτη τινὰ νὰ ἔκαμον κατάχρησιν τῆς δυνατότητος τοῦ ἀζημίου δι' αὐτὰ ἀλλ' ὄχι διὰ τὴν ὀλότητα, ἀπεριορίστου διακανονισμοῦ τῶν ὑποχρεώσεων των ἔναντι τῆς ἀλλοδαπῆς. Θὰ ἦτο δηλαδὴ δυνατὸν κράτη τινὰ νὰ ἠῤῥξανον τὰς εἰσαγωγὰς των ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ τὴν χρησιμοποίησιν ἀλλοδαπῶν ὑπηρεσιῶν, χωρὶς οὐδόλως νὰ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὴν ἐξεύρεσιν μέσων διακανονισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου των καὶ νὰ ἤρκοῦντο εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἀτόκου χρέους των παρὰ τῇ προταθείσῃ Διεθνῇ Νομισματικῇ Ἐνώσει. Ἡ χορήγησις τῶν πιστώσεων συνεδέθη μὲ τὴν ἔκτασιν τῆς συμμετοχῆς τῶν καθ' ἕκαστον κρατῶν εἰς τὴν προταθείσαν Διεθνῇ Νομισματικῇ Ἐνώσει, ἐξαρτηθείσης ἐκ τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν τῆς τελευταίας πρὸ τοῦ πολέμου τριετίας καὶ μεταγενεστέρως, τῶν ἐκάστοτε τελευταίων τριῶν ἢ πέντε ἐτῶν. Πᾶν

μέρος θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ μὴ ἔχη παρὰ τῆ προταθείση Διεθνεῖ Νομισματικῇ Ἐνώσει παθητικὸν ὑπόλοιπον μεγαλείτερον τῶν 75 % τῆς συμμετοχῆς του καὶ μάλιστα θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ ἀποχωρήσῃ αὐτῆς διακανονίζον εἰς χρυσὸν τὰς ὀφειλάς του, ἂν ἐπὶ διετίαν τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον δὲν κατήρχετο κάτω τῶν 75 %. Ἀντιθέτως ἂν τὸ ἐνεργητικὸν του ὑπόλοιπον ἐπὶ μίαν διετίαν ὑπερέβαινε τὰ 50 % τῆς συμμετοχῆς μέλους τινὸς θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ λάβῃ γνῶσιν τυχὸν προτάσεως τοῦ διευθυντηρίου τῆς Νομισματικῆς Ἐνώσεως περὶ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ ἔπρεπε νὰ λάβῃ πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ ἰσοζυγίου, χωρὶς ὅμως νὰ ὑποχρεοῦται νὰ τὰ ἐφαρμόσῃ. Ἐπὶ πλεόν προεβλέπετο δυνατότης αὐξομειώσεως τῆς συμμετοχῆς ὄλων τῶν μελῶν δι' ἀποφάσεων τοῦ διευθυντηρίου ἀναλόγως τῶν προβλέψεων περὶ τῆς διαμορφώσεως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως ἀγαθῶν.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀναλυθεισῶν διατάξεων τοῦ σχεδίου Keynes ἀπεκλείετο ἡ δυνατότης δημιουργίας δυσχερειῶν πληρωμῆς, ἀλλ' ἀπομένει νὰ ἐξετασθῇ πῶς ἀντιμετώπιζε τὴν ἀνωμαλίαν ἐξ αὐθαιρέτων νομισματικῶν αὐξομειώσεων, καὶ πρὸ παντὸς ὑποτιμήσεων καὶ ἐξ ἀδοκῆτων διακυμάνσεων τῆς ἀξίας τοῦ χρυσοῦ, αἵτινες τόσον πολὺ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἔντασιν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τῶν ἐτῶν 1929—33 καὶ εἰδικώτερον τῶν δυσχερειῶν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, ὅπου αἱ πάσης φύσεως τιμαὶ ἀπέβαλον πλήρως τὴν ἐλαστικότητά των.

Τὰ μέλη τῆς προταθείσης Διεθνούς Νομισματικῆς Ἐνώσεως θὰ ἀνελάμβανον ὠρισμένας ὑποχρεώσεις: α) ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῆς ἐξωτερικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος των, β) ὡς πρὸς τὸν τρόπον διακανονισμοῦ τῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ δοσοληψιδῶν των, γ) ὡς πρὸς τὰς πράξεις εἰς χρυσόν.

α) Πράγματι τὰ μέλη τῆς προταθείσης Διεθνούς Νομισματικῆς Ἐνώσεως θὰ ὑπεχρεοῦντο νὰ μὴ μεταβάλουν τὴν ἐξωτερικὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος των εἰμὴ κατόπιν συγκαταθέσεως τοῦ διευθυντηρίου αὐτῆς. Ἡ διάθεσις αὕτη ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ προφυλάξῃ τὴν μεταπολεμικὴν παγκόσμιον οἰκονομίαν ἀπὸ τὰς αὐθαιρέτους νομισματικὰς ὑποτιμήσεις αἱ ὁποῖαι τόσας δυσχερείας εἶχον δημιουργήσει εἰς τὴν προηγουμένην περίοδον. Ἡ ἐξωτερικὴ ἀξία τῶν διαφόρων νομισμάτων θὰ καθωρίζετο εἰς τὴν νομισματικὴν μονάδα τῆς Ἐνώσεως, τὸ Bancor. Τὸ εἰς χρυσὸν περιεχόμενον τούτου θὰ καθωρίζετο ἐκάστοτε κατὰ τρόπον ἐξυπηρετικὸν τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν σχέσεων, ἥτοι θὰ ἐμειοῦτο, ὡςάκις θὰ παρετηρεῖτο σπάνις χρυσοῦ καὶ ἀντιθέτως θὰ ηὔξανετο ὡςάκις θὰ παρετηρεῖτο αὔξησις τῆς προσφορᾶς χρυσοῦ. Αἱ αἰτήσεις μεταβολῆς τῆς ἐξωτερικῆς ἀξίας τῶν καθ' ἕκαστον νομι-

σμάτων θὰ ἐγίνοντο εὐμενῶς δεκταὶ κατὰ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ ἔτη, ὅταν ἡ γενικὴ κατάστασις θὰ ἦτο εἰσέτι ρευστὴ.

β) Ἐπίσης τὰ μέλη θὰ ὑποχρεοῦνται νὰ διακανονίζουσι ὅλας τὰς δοσοληψίας των μετὰ τῆς ἀλλοδαπῆς μέσω τῆς προταθείσης Διεθνούς Νομισματικῆς Ἐνώσεως, παρὰ τῇ ὁποίᾳ θὰ ἔπρεπε νὰ διατηροῦν καὶ τὰ διαθέσιμα των, ἵνα ἐδραιωθῇ καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς πλευρᾶς ὁ μέσω αὐτῆς διακανονισμὸς τῶν διεθνῶν δοσοληψιῶν, ἀποφευγομένων τελείως τῶν διμερῶν συμψηφισμῶν.

γ) Τέλος τὰ μέλη δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀγοράζουσι χρυσὸν εἰς τιμὴν μεγαλειτέραν τῆς προκυπτούσης βάσει ἀφ' ἑνὸς τῆς ἰσοτιμίας τοῦ πρὸς τὸ Bancor ἀφ' ἑτέρου τῆς ἰσοτιμίας τούτου πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν νόμισμα. Παραλλήλως καθωρίζετο σαφῶς ὅτι ἡ μὲν προταθεῖσα Διεθνὴς Νομισματικὴ Ἐνωσις θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ μειώσῃ τὰ παρ' αὐτῇ διαθέσιμα τῶν μελῶν τῆς καταβάλλουσα εἰς αὐτὰ τὴν ἀντίστοιχον, βάσει τῆς ἐκάστοτε ἰσχυροῦσης ἰσοτιμίας, ποσότητα χρυσοῦ, τὰ δὲ μέλη τῆς δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ τὴν ἀξιώσουσι, ἐνῶ θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποκτήσουσι Bancor, διὰ παραδόσεως χρυσοῦ.

Εἶναι εὐνόητον ὅτι τοιαύτη ἐξόφλησις τῶν διαθεσίμων εἰς χρυσὸν θὰ ἐγίνετο ὁσάκις θὰ συνεσωρεύοντο παρὰ τῇ Διεθνείᾳ Νομισματικῇ Ἐνώσει μεγάλα ποσὰ χρυσοῦ καὶ ὅταν τὰ παρ' αὐτῇ διαθέσιμα τῶν μελῶν τῆς θὰ ἐφαίνοντο ὑπὲρ τὸ δέον μεγάλα ἐν σχέσει πρὸς τὰ διαθέσιμα ἀγαθὰ ἢ ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀνάγκας των.

B

Ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀναλύσεως προκύπτει ὅτι τὸ σχέδιον Keynes ἐπεδίωξε νὰ ἀποφύγῃ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τὰς δυσχερείας ἐκ τῆς ἐλλείψεως μέσων πληρωμῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἐκ τῶν ἀμέσων κυβερνητικῶν μέτρων εἰς τὴν σφαῖραν τῶν μετὰ τῆς ἀλλοδαπῆς οἰκονομικῶν σχέσεων καὶ ἐκ τῶν ἀυξομειώσεων τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ χρυσοῦ, χωρὶς ὁ χρυσὸς νὰ παύσῃ νὰ εἶναι ἡ βᾶσις τοῦ νομισματικοῦ συστήματος προφανῶς διὰ λόγους ψυχολογικούς. Τὰ μέλη τῆς προταθείσης Διεθνούς Νομισματικῆς Ἐνώσεως θὰ ἀπέκτων τὴν δυνατότητα ἐκτελέσεως πληρωμῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, χωρὶς νὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ μέσα αὐτὰ ἀπὸ ἀλλαχοῦ. Παραλλήλως δὲν θὰ ἐστεροῦντο τῆς δυνατότητος παρακολουθήσεως καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἀπαγορεύσεως τῆς τοποθετήσεως κεφαλαίων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἴτε διὰ παραγωγικούς εἴτε διὰ κερδοσκοπικούς σκοποὺς.

Θὰ πρέπει ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον τὸ ἐν λόγω σχέδιον θὰ συνετέλει διὰ τῆς ἐφαρμογῆς του.

α) εἰς τὴν ἀποφυγὴν ἀντιφάσεων μεταξὺ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῶν ἄλλων κλάδων τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς,

β) εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς,

γ) εἰς τὴν τελειότεραν δυνατὴν διαρρύθμισιν τοῦ διεθνοῦς καταμερισμοῦ τῶν ἔργων.

Αἱ ἀντιφάσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπιδιώξεων τῶν καθ' ἕκαστον κλάδων τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς θὰ ἐμειοῦντο σημαντικῶς διὰ τοῦ σχεδίου Keynes, ἐφ' ὅσον χάρις εἰς αὐτὸ θὰ ἐξέλιπον ὅλαι αἱ δυσχέρειαι τῆς μεταξὺ 1919 καὶ 1939 περιόδου πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὁποίων ἐδημιουργοῦντο συχνὰ ἀντιφάσεις. Οὕτως ἡ ἐπιθυμία τῆς Μεγάλης Βρετανίας νὰ διατηρήσῃ τὴν πρὸ τοῦ 1914 ἰσοτιμίαν τῆς ἀγγλικῆς λίρας ἀπέναντι τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ δολλαρίου, δικαιολογούμενη πλέον μόνον ἐξ ἱστορικῶν λόγων, τὴν ἐξηνάγκασε νὰ δημιουργήσῃ ἀνεργίαν, παρὰ τὴν ἀλλαχοῦ διαφαινομένην τάσιν καταπολεμήσεως της, ὡς διὰ τῆς διευκολύνσεως τῶν ἐξαγωγέων μὲ κρατικὰς ἐγγυήσεις.

Ἡ δημιουργία προσθέτου ἀγοραστικῆς δυνάμεως βεβαίως θὰ διηυκόλυνε τὴν ἐπίτευξιν τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς καὶ μάλιστα πρῶτον μὲν εἰς τοὺς τομεῖς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ εἶχον τὴν μεγίστην δυνατὴν ἀπόδοσιν χάρις εἰς τὴν εἰς τὸ διεθνὲς πλαίσιον ἐφαρμογὴν τῆς βασικῆς οἰκονομικῆς ἀρχῆς καὶ κατόπιν εἰς ὀλόκληρον τὴν οἰκονομίαν συνεπεία τῶν δευτερογενῶν ἐπιδράσεων τῆς προσθέτου ἀπασχολήσεως. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ ἀπάντησις καὶ εἰς τὸ τελευταῖον ἐρώτημα.

Γ

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων καταφαίνεται ὅτι τὸ σχέδιον Keynes θὰ διηυκόλυνε σημαντικῶς τὴν ἐπάνοδον εἰς ὁμαλὰς συνθήκας τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν σχέσεων καὶ εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῶν πολεμικῶν ἐρειπίων, ἐφ' ὅσον θὰ ἠὔξανεν ἡ διαθέσιμος ἀγοραστικὴ δύναμις ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῶν πιστώσεων, ἃς θὰ ἐχορήγει ἡ προταθεῖσα Διεθνῆς Νομισματικὴ Ἐνωσις ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἐπιδράσεως τούτων καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ πᾶνλαπλασιαστοῦ. Ἐπὶ τῆς σημασίας τούτου ὁ Keynes ἐπεξετάθη διὰ μακρῶν εἰς τὸ μέγαλον ἔργον του τοῦ 1936 καὶ εἶναι ἀρκετὸν ἀπλῶς νὰ ὑπομνησθῇ ἐδῶ.

Ἐν τούτοις τὸ σχέδιον Keynes δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὸν διὰ λόγους μᾶλλον πολιτικούς εἰς τὴν ἔρευναν τῶν ὁποίων δὲν πρόκειται νὰ εἰσέλθωμεν ἐδῶ. Τὸ γενόμενον ἀποδεκτὸν σχέδιον ἠρύσθη μερικὰς ἐκ τῶν γραμμῶν του καὶ δὲν ἀποκλείεται ἡ μεγαλυτέρα ἔτι συμμόρφωσις πρὸς αὐτὰς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του ἐκ μέρους τῶν ἰδρυθέντων δύο νέων ὀργανισμῶν, ἧτοι τοῦ Διεθνoῦς Νομισματικοῦ Ταμείου καὶ τῆς Τραπεζῆς Ἀνορθώσεως.